

**DOLNY
ŚLĄSK**

RAPORT KOŃCOWY

IV DOLNOŚLĄSKI KONGRES DOSTĘPNOŚCI

SPORT BEZ BARIER – 6 listopada 2025, Port Lotniczy Wrocław

1. WPROWADZENIE

IV Dolnośląski Kongres Dostępności „Sport bez Barier” stanowił największe regionalne wydarzenie poświęcone promocji sportu osób z niepełnosprawnościami, integracji społecznej, nowoczesnym technologiom oraz współpracy międzysektorowej na rzecz tworzenia równego dostępu do aktywności fizycznej. Tegoroczna edycja została zrealizowana w wyjątkowej przestrzeni Portu Lotniczego Wrocław, symbolizującej mobilność, otwartość i przełamywanie barier.

W wydarzeniu wzięło udział ok. 150 uczestników reprezentujących różnorodne środowiska – osoby z niepełnosprawnościami, rodziców, zawodników, trenerów, NGO, administrację, biznes oraz media lokalne i ogólnopolskie.

Kongres pod patronatem Marszałka Województwa Dolnośląskiego stworzył przestrzeń dialogu między praktykami, sportowcami, specjalistami infrastruktury, organizacjami społecznymi i przedstawicielami administracji. Zaprezentowano innowacyjne rozwiązania, dobre praktyki oraz inspirujące historie sportowców, które pokazały realną siłę sportu w zmianie postaw społecznych. A raczej jak powinno się pokazywać opowieści o pokonywaniu barier, sile determinacji i roli sportu w kształtowaniu postaw społecznych oraz osobistych sukcesów w mediach, by temat sportu był atrakcyjny dla widza i nie tylko.

2. CELE KONGRESU – SZEROKIE UJĘCIE

Kongres miał charakter strategiczny i edukacyjny. Cele realizowane podczas tegorocznej edycji obejmowały:

- ✚ 2.1. Cele społeczne i edukacyjne
- ✚ Upoposażenie roli sportu jako narzędzia rozwoju, terapii, integracji i samorealizacji osób z niepełnosprawnościami.
- ✚ Zwiększenie świadomości społecznej na temat potrzeb, sukcesów i możliwości OzN.
- ✚ Zmiana postaw społecznych – od stereotypów do pełnego uznania sportowców ozN jako profesjonalistów i inspirujących członków wspólnoty sportowej.

2.2. Cele infrastrukturalne

- ✚ Diagnoza aktualnych barier w dostępie do infrastruktury sportowej.
- ✚ Prezentacja nowoczesnych obiektów jako wzorców projektowania uniwersalnego.
- ✚ Wskazanie rekomendacji dla modernizacji obiektów sportowych.

2.3. Cele branżowe i kompetencyjne

- ✚ Wzmocnienie kompetencji trenerów, organizatorów sportu i przedstawicieli instytucji publicznych.

**DOLNY
ŚLĄSK**

- ✚ Wymiana doświadczeń między praktykami na poziomie regionalnym i krajowym

2.4. Cele innowacyjne

- ✚ Prezentacja technologii wspierających aktywność OzN (VR, sprzęt adaptacyjny, protezy, systemy bezpieczeństwa).
- ✚ Dyskusja nad adaptacją dyscyplin ekstremalnych i niszowych dla OzN.

2.5. Cele strategiczne

- ✚ Wypracowanie rekomendacji dla administracji regionalnej, samorządów i NGO w zakresie tworzenia spójnej polityki sportu inkluzyjnego.
- ✚ Zacieśnienie współpracy międzysektorowej obejmującej NGO, administrację, biznes oraz media.

3. OPIS ZADANIA I GRUPA DOCELOWA – SZEROKA PERSPEKTYWA

3.1. Miejsce realizacji

Port Lotniczy we Wrocławiu – obiekt nowoczesny, dostępny architektonicznie i logistycznie, symbol mobilności, przekraczania granic i szeroko pojętej dostępności.

3.2. Grupa docelowa – ujęcie rozszerzone

Wydarzenie skierowane było do szerokiego spektrum odbiorców:

Osoby z niepełnosprawnościami

- sportowcy profesjonalni i amatorzy
- osoby rozpoczynające aktywność
- rodziny, opiekunowie, osoby wspierające

Środowisko sportowe

- trenerzy, instruktorzy, fizjoterapeuci
- działacze sportowi
- organizatorzy wydarzeń

Sektor publiczny

- przedstawiciele urzędów marszałkowskich, miejskich, gminnych
- decydenci odpowiedzialni za sport, infrastrukturę, dostępność
- NGO i organizacje społeczne
- działające w obszarze sportu, rehabilitacji, integracji
- przedstawiciele fundacji i stowarzyszeń sportowych
- osoby niezwiązane na co dzień z tematyką OzN, zainteresowane sportem i dostępnością

Sektor biznesu

- firmy związane z technologią, rehabilitacją, sportem, CSR
- sponsorzy wydarzeń sportowych

**DOLNY
ŚLĄSK**

Media

- redakcje sportowe, społeczne, radiowe i telewizyjne
- dziennikarze specjalizujący się w tematyce społecznej

4. SZEROKI RAPORT MERYTORYCZNY Z BLOKÓW TEMATYCZNYCH

Blok 1: Przestrzeń otwarta dla wszystkich

Temat przewodni: Dobre praktyki w tworzeniu inkluzyjnej infrastruktury sportowej i programów.

Opis: Przykłady sprawdzonych rozwiązań i modeli, które pozwalają w pełni włączyć osoby z niepełnosprawnościami do życia sportowego i rekreacyjnego.

1. **Paweł Parus** - Pełnomocnik Marszałka ds. Osób z Niepełnosprawnościami
Wątki wystąpienia:

1: Stadion Wrocław jako modelowy przykład dostępności w sporcie masowym

- Doświadczenia z tworzenia stadionu przyjaznego wszystkim: jak projektowanie i modernizacja Stadionu Wrocław uwzględniały potrzeby osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności (ruchowej, sensorycznej, intelektualnej). Historia powstania koncepcji, droga do stworzenia tak dobrej inkluzyjnej przestrzeni, wzorce.
- Rozwiązania infrastrukturalne i organizacyjne:
  - dostępne ciągi komunikacyjne, windy, miejsca parkingowe, stanowiska dla wózków,
  - pętle indukcyjne i udogodnienia dla osób słabosłyszących,
  - system asysty i szkolenia personelu stadionowego z obsługi osób z niepełnosprawnościami.
- Dobre praktyki organizacyjne: jak wrocławski stadion wdrożył standardy dostępności podczas dużych imprez sportowych i koncertów.

2: Nowa Arena Koszykówki – dostępność w nowoczesnym wydaniu

- Nowa infrastruktura sportowa a idea „design for all”: jak w projektowaniu obiektu od początku uwzględniono potrzeby różnych grup użytkowników (np. sportowców z niepełnosprawnościami, kibiców, dzieci, seniorów).
- Współpraca z samorządem i środowiskami osób z niepełnosprawnościami: rola konsultacji społecznych i audytów dostępności przy projektowaniu obiektu.
- Możliwość organizacji wydarzeń integracyjnych: wykorzystanie hali nie tylko do profesjonalnych rozgrywek, ale także do wydarzeń łączących różne grupy sportowców (np. turnieje koszykówki na wózkach, wspólne treningi).

2. **Wojciech Gęstwa** - Dyrektor Generalny DCS Polana Jakuszycka
Wątki wystąpienia:

DCS Polana Jakuszycka- najlepszy obiekt sportowo-turystyczny regionu

**DOLNY
ŚLĄSK**

- Projektowanie i zarządzanie dostępnością w praktyce: Jak DCS Polana Jakuszycka — nowoczesny ośrodek sportowy w górach — wdraża rozwiązania ułatwiające korzystanie z infrastruktury osobom z niepełnosprawnościami (np. architektura bez barier, specjalne trasy, dostępne szatnie i zaplecze). Czy na etapie projektowania brani byli pod uwagę sportowcy niepełnosprawni?
- Integracja wydarzeń sportowych: Doświadczenia w organizacji imprez, w których uczestniczą zarówno sportowcy pełni, jak i z niepełnosprawnościami.
- Zarządzanie zespołem i edukacja pracowników: Jak budować świadomość dostępności wśród kadry ośrodka.
- Technologie wspierające inkluzję: Przykłady wykorzystania nowoczesnych rozwiązań technicznych w dostępnych obiektach sportowych.

3. **Jacek Engler** – Dyrektor Regionalny Olimpiady Specjalne Polska – Dolnośląskie

Wątki wystąpienia:

- Sport jako narzędzie integracji społecznej: Jak programy Olimpiad Specjalnych zmieniają życie osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin.
  - Model współpracy lokalnej: Jak organizacje sportowe, szkoły i samorządy mogą wspólnie tworzyć inkluzyjne inicjatywy. Czy istnieje, a może trzeba go stworzyć i jeśli tak, to jak ma wyglądać?
  - Dobre praktyki z poziomu pracy z zawodnikami: Jakie metody treningowe, organizacyjne i społeczne wspierają rozwój sportowców z niepełnosprawnościami.
  - Promowanie wolontariatu i edukacji włączającej: Jak budować otwartość społeczności lokalnych poprzez sport.
4. **Piotr Czarnota** - ekspert ds. dostępności i transportu. Społecznik, podróżnik, sportowiec amator, szkoleniowiec. Jako kibic był na dziesiątkach obiektów sportowych w Polsce i za granicą. Współtwórca publikacji „Dobre praktyki w zakresie Dostępności Obiektów Sportowych Dla Osób Z Niepełnosprawnościami Opracowanie Na Podstawie Przeglądu Wybranych Obiektów Sportowych I Sportowo-Rekreacyjnych”

Wątki wystąpienia :

1: Dostępność sportu widziana oczami kibica i użytkownika

- Perspektywa praktyczna: jak rzeczywiście funkcjonują polskie i zagraniczne obiekty sportowe z punktu widzenia osoby z niepełnosprawnością.
- Doświadczenia z podróży po stadionach i halach sportowych: co działa dobrze, a co wciąż stanowi barierę – od dojazdu i komunikacji miejskiej, po dostęp do toalet, trybun i stref kibica.
- Rola edukacji i empatii: jak małe zmiany (np. przeszkolenie ochrony, system informacji wizualnej, dostępne oznakowanie) wpływają na komfort uczestnictwa w wydarzeniu sportowym.

**DOLNY
ŚLĄSK**

2: „Dobre praktyki w zakresie dostępności obiektów sportowych” – najważniejsze wnioski z opracowania

- Kluczowe elementy dostępnego obiektu sportowego: wnioski z analizy kilkudziesięciu obiektów w Polsce – co się sprawdza, jakie rozwiązania są godne naśladowania.
- Standardy i rekomendacje: jak można przekładać te dobre praktyki na projekty nowych lub modernizowanych obiektów.
- Dostępność jako proces, nie jednorazowe działanie: znaczenie konsultacji z użytkownikami i testowania rozwiązań w praktyce.

3: Transport i mobilność jako część dostępności sportu

- Dojazd do obiektów sportowych: jak planowanie transportu publicznego, parkingów i infrastruktury pieszej wpływa na realną dostępność wydarzeń sportowych.
- Zintegrowane myślenie o dostępności: od biletu komunikacji miejskiej po wejście na trybunę – ciągłość dostępności jako klucz do pełnego uczestnictwa.

5. **Rafał Pilch** - Dyrektor Wydziału Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego – **moderator**

Blok 2. Wspólne działania dla sportu bez barier

Temat przewodni: Partnerstwo administracji publicznej, organizacji pozarządowych, biznesu i mediów na rzecz sportu osób z niepełnosprawnościami.

Opis: Dyskusja o tym, jak skuteczna współpraca różnych sektorów może zwiększać dostępność sportu, wspierać integrację i promować aktywność OzN w społeczeństwie.

1. **Wojciech Bochnak**, Wicemarszałek Województwa Dolnośląskiego

Wątki wystąpienia:

- Wsparcie finansowe i strategiczne: prezentacja programów dotacyjnych dla samorządów i klubów sportowych (PRIS, Poprawa Bazy Sportowej 2025), w tym ich wpływ na rozwój infrastruktury dostępnej dla osób z niepełnosprawnościami. W tym ponad 15 milionów dla samorządów i blisko 1,5 miliona dla klubów sportowych - dotacje w ramach Programu Rozwoju Infrastruktury Sportowej oraz Programu Poprawa Bazy Sportowej 2025. Dofinansowano 37 jednostek samorządu terytorialnego i 42 kluby sportowe.
- Efekty inwestycji: przykłady modernizacji obiektów sportowych, które zwiększyły dostępność dla OzN.
- Współpraca z innymi sektorami: jak administracja może współdziałać z NGO i biznesem, aby wzmocnić sport inkluzywny.

2. **Prezydent Renata Wice Prezydentka Wrocławia**

Wątki wystąpienia:

- Polityka włączenia sportowego w mieście: jak miasto wspiera inicjatywy dla OzN, np. programy miejskie, granty i partnerstwa z klubami sportowymi.
- Integrycyjne projekty sportowe: przykłady projektów, które łączą osoby pełnosprawne i z niepełnosprawnościami w aktywności sportowej.

**DOLNY
ŚLĄSK**

- Koordynacja współpracy z NGO i biznesem: praktyczne aspekty wspólnego planowania wydarzeń sportowych dla różnych grup społecznych.
3. **Agnieszka Pleci – Prezeska Fundacji Poland Business Run** od 13 lat angażuje się w pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, szczególnie tym z niepełnosprawnościami ruchowymi. Łącząc siły z biznesem oraz sektorem publicznym, skutecznie działa na rzecz realnych zmian w lokalnych i globalnych społecznościach. Realizuje projekty charytatywne, edukacyjne, zdrowotne i sportowe, które wspierają społeczną odpowiedzialność biznesu i motywują do pomagania.

Wątki wystąpienia:

- Rola partnerstwa biznesu i sektora publicznego: jak inicjatywy charytatywne i sportowe łączą różne sektory, by realnie wspierać osoby zagrożone wykluczeniem.
  - Projekty edukacyjne i sportowe: przykłady działań, które zwiększają integrację społeczną i motywują do aktywności fizycznej osób z niepełnosprawnościami.
  - CSR i odpowiedzialność społeczna: jak firmy mogą angażować się w sport inkluzywny i jakie są efekty społecznego zaangażowania biznesu.
4. **Bożydar Abadźjew** – prezes Wojewódzkiego Zrzeszenia Sportowego Niepełnosprawnych "Start" Wrocław, trener siatkówki na siedząco i organizator wielu inicjatyw sportowych OzN.

Wątki wystąpienia:

- Organizacja sportu osób z niepełnosprawnościami: prowadzenie sekcji sportowych, treningów i zawodów (np. siatkówka na siedząco).
- Praktyczne doświadczenia w integracji: jak organizować wydarzenia sportowe, aby były dostępne i angażujące dla wszystkich uczestników.
- Inspiracja i promocja lokalna: budowanie świadomości społecznej o potrzebach osób z niepełnosprawnościami poprzez sport.

Wojtek Piotrowski redaktor redakcji sportowej TVP, wieloletni korespondent sportowy, **moderator**.

Blok 3: Siła sportu – inspiracje mistrzów

Temat przewodni: Historie i doświadczenia paraolimpijczyków, trenerów i zawodników OzN. Jak powinno się pokazywać takie historie w mediach, by temat sportu był atrakcyjny dla widza i nie tylko?

Opis: Motywujące opowieści o pokonywaniu barier, sile determinacji i roli sportu w kształtowaniu postaw społecznych oraz osobistych sukcesów.

1. **Ewa Jacyna** – (piłka nożna, WKSN Świt Wrocław), brązowa medalistka mistrzostw Europy, olimpijka Deaflympics.
2. **Justyna Skubis** – operatorka kamery, od wielu lat związana z pracą z kamerą i mediami. Zawodowo współpracuje z największymi mediami sportowymi w Polsce, obecnie znana z Olimpiady Specjalne Polska.

**DOLNY
ŚLĄSK**

3. **Jacek Engler** – Dyrektor Regionalny Olimpiady Specjalne Polska – Dolnośląskie, Sport jako narzędzie integracji społecznej. Porównanie modeli krajowych i zagranicznych.
4. **Lucyna Kornobys** – Srebro w Rio, srebro w Tokio i srebro w Paryżu w pchnięciu kulą.

Wątki wystąpienia:

- Sport i codzienność: jak łączyć treningi, życie prywatne i wyzwania wynikające z niepełnosprawności.
- Potrzeba równych szans: równe traktowanie sportu paraolimpijskiego i olimpijskiego – w finansowaniu, promocji i relacjach medialnych.
- Motywacja i wzór dla młodych: jak zachęcać dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami do aktywności sportowej.
- Współpraca międzynarodowa: różnice w podejściu do sportu paraolimpijskiego w innych krajach
- Rola mediów w kształtowaniu postrzegania niepełnosprawności: jak radio i media lokalne mogą przełamywać bariery informacyjne i mentalne.
- Odpowiedzialność dziennikarza: jak mówić o osobach z niepełnosprawnościami z szacunkiem, bez protekcjonalności.
- Promowanie dobrych praktyk i historii sukcesu: jak lokalne media mogą wspierać sportowców paraolimpijskich, organizacje i inicjatywy społeczne.
- Sport paraolimpijski w mediach publicznych: jak wygląda jego obecność w relacjach telewizyjnych, z jakimi wyzwaniami mierzą się redakcje.
- Widzialność sukcesów: jak sprawić, by osiągnięcia paraolimpijczyków były tak samo głośne jak sukcesy olimpijczyków.
- Znaczenie emocji w przekazie: jak opowiadać historie sportowców z niepełnosprawnościami w sposób inspirujący, a nie litościwy.
- Potrzeba większej współpracy mediów i organizacji sportowych: wspólne działania w promocji dostępnego sportu

Filip Czystanowski - producent/dziennikarz Olimpiady Specjalne Polska | Warszawa, przygotowanie i realizacja planu obsługi medialnej Zimowych Światowych Igrzysk Olimpiad Specjalnych Turyn 2025, przygotowanie materiałów telewizyjnych na potrzeby magazynu "Pełnosprawni" w TVP 1 konsultacje sportowe ws. organizacji Pucharu Świata w siatkówce osób niepełnosprawnych intelektualnie-**moderator.**

BLOK 4 „Innowacje w dostępności sportu: nowe oblicza aktywności i integracji”

Opis : Inklusywny sport przyszłości: jak technologie i kreatywne rozwiązania otwierają świat dyscyplin niszowych i ekstremalnych

1. Krzysztof Trawiński – Krok po kroku HSA Stowarzyszenie. Nurkowanie bez barier formą aktywnej rehabilitacji.
2. Krzysztof Wiśniewski – Skydive Wrocław. „Latanie” osiągalne dla OzN.
3. Agata Włodarczyk–Bucharowski – Fundacja Imago. Wspinaczka nie tylko dla sprawnych.
4. Natalia Walukiewicz – Fundacji Decathlon. Sport Adaptacyjny etapem do uprawiania sportu ekstremalnego.
5. Sławomir Światała – psycholog sportu Akademii Wychowania Fizycznego. Psychologia w sporcie OzN – czy ma znaczenie

**DOLNY
ŚLĄSK**

Paweł Gołębski, dziennikarz i prowadzący poranny program Radia RAM został nagrodzony za swoją działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Laureat nagrody w kategorii Media w 22 edycji konkursu Idol organizowanego przez Fundację Szansa- Jesteśmy Razem **moderator**.

Zaproponowana Sesja Posterowa była przestrzenią praktycznych rozwiązań, nawiązania partnerstw, promocji inicjatyw i innowacji. Stworzono możliwość zaprezentowania pokazów dyscyplin sportowych z udziałem lub dedykowanych

5. WNIOSKI I REKOMENDACJE – UJĘCIE SZEROKIE

Na podstawie wypowiedzi prelegentów i dyskusji wypracowano kluczowe wnioski:

5.1. Infrastruktura

- ✓ Należy kontynuować standardy projektowania uniwersalnego w nowych obiektach.
- ✓ Każdy obiekt musi być testowany przez osoby z różnymi rodzajami niepełnosprawności.
- ✓ Transport, parkingi i ciągi komunikacyjne to integralna część dostępności sportu.

5.2. System sportu

- ✓ Potrzebne są długofalowe programy finansowania sportu OzN.
- ✓ Trenerów należy szkolić w zakresie pracy z osobami z różnymi rodzajami niepełnosprawności.
- ✓ Edukacja, wolontariat i współpraca lokalna mają kluczowe znaczenie.

5.3. Media i komunikacja

- ✓ Dobrze konieczna jest większa obecność sportu OzN w telewizji, radiu i mediach społecznościowych.
- ✓ Należy walczyć ze stereotypami – sportowcy OzN powinni być przedstawiani jako zawodowcy.
- ✓ praktyki medialne muszą być upowszechniane w skali kraju.

5.4. Biznes i technologie

- ✓ Sprzęt adaptacyjny i VR otwierają sport ekstremalny dla nowych grup.
- ✓ CSR powinien być integrowany ze sportem profesjonalnym i amatorskim.
- ✓ Firmy mogą wspierać nie tylko finansowo, ale także technologicznie i logistycznie.

5.5. Społeczność i integracja

- ✓ Sport tworzy wspólnotę i przełamuje podziały.
- ✓ Historie mistrzów wpływają na zmianę postaw społecznych.
- ✓ Lokalne inicjatywy – nawet małe – mają ogromną wartość integracyjną.
- ✓

6. PODSUMOWANIE

IV Dolnośląski Kongres Dostępności był przestrzenią:

- ✓ wymiany wiedzy,
- ✓ inspiracji,
- ✓ prezentacji nowoczesnych rozwiązań,
- ✓ debaty o politykach publicznych,
- ✓ oraz promocji sportu jako narzędzia integracji społecznej.

**DOLNY
ŚLĄSK**

Wydarzenie potwierdziło, że Dolny Śląsk jest jednym z liderów dostępności w sporcie w Polsce. Przedstawione rekomendacje stanowią solidną podstawę do dalszych działań w kierunku budowania systemowego, silnego i inkluzyjnego sportu.